

UREDBA (EU) br. 236/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 11. ožujka 2014.****o utvrđivanju zajedničkih pravila i postupaka za provedbu instrumenata Unije za financiranje vanjskog djelovanja**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 209. stavak 1. te članak 212. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽¹⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

(1) Europska unija trebala bi donijeti zajednička pravila i postupke za provedbu sveobuhvatnog niza instrumenata za financiranje vanjskog djelovanja koji obuhvaćaju niz politika u vezi s takvim djelovanjem. Ti instrumenti za financiranje vanjskog djelovanja za razdoblje 2014. - 2020. su: Instrument za razvojnu suradnju (DCI) uspostavljen Uredbom (EU) br. 233/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾, Europski instrument za demokraciju i ljudska prava (EIDHR) uspostavljen Uredbom (EU) br. 235/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾, Europski instrument za susjedstvo (ENI) uspostavljen Uredbom (EU) br. 232/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾, Instrument za doprinos stabilnosti i miru uspostavljen Uredbom (EU) br. 230/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾, Instrument pretprijetne pomoći (IPA II) uspostavljen Uredbom (EU) br. 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾ te Instrument za partnerstvo za

suradnju s trećim zemljama uspostavljen Uredbom (EU) br. 234/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾ (dalje u tekstu zajednički „Instrumenti”, a pojedinačno „Instrument”).

(2) Zajednička pravila i postupci trebali bi biti usklađeni s financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije utvrđenima u Uredbi (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾, uključujući odgovarajuća pravila o provedbi te uredbe koja je donijela Komisija ⁽¹⁰⁾.

(3) Instrumentima je općenito predviđeno da bi djelovanja koja se trebaju financirati na temelju njih trebala biti predmetom izrade višegodišnjeg okvirnog programa kojim se pruža okvir unutar kojeg bi se trebale donositi odluke o financiranju u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 966/2012 te u skladu s postupcima predviđenima u Uredbi (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹¹⁾.

(4) Odluke o financiranju trebale bi biti u obliku godišnjih ili višegodišnjih programa djelovanja i pojedinačnih mjera ako se slijedi planiranje predviđeno višegodišnjim okvirnim programiranjem, u obliku posebnih mjera u slučaju nepredviđenih i valjano opravdanih potreba ili okolnosti te u obliku mjera potpore. Mjere potpore mogu se donositi ili kao dio godišnjeg ili višegodišnjeg programa djelovanja ili izvan područja primjene okvirnih programskih dokumenata.

(5) Odluke o financiranju u prilogu bi trebale sadržavati opis svakog djelovanja u kojem su navedeni njegovi ciljevi, glavne aktivnosti, očekivani rezultati, načini provedbe, proračun i okvirni rokovi, sve pripadajuće mjere potpore i načini praćenja uspješnosti te bi ih trebalo odobriti u skladu s postupcima predviđenima u Uredbi (EU) br. 182/2011.

⁽¹⁾ SL C 391, 18.12.2012., str. 110.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 11. prosinca 2013. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 11. ožujka 2014.

⁽³⁾ Uredba (EU) br. 233/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavi instrumenta financiranja za razvojnu suradnju za razdoblje 2014. - 2020. (vidi stranicu 44 ovog Službenog lista).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) br. 235/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavi Instrumenta financiranja za demokraciju i ljudska prava širom svijeta (vidi stranicu 85 ovog Službenog lista).

⁽⁵⁾ Uredba (EU) br. 232/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo (vidi stranicu 27 ovog Službenog lista).

⁽⁶⁾ Uredba (EU) br. 230/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavi Instrumenta za doprinos stabilnosti i miru (vidi stranicu 1 ovog Službenog lista).

⁽⁷⁾ Uredba (EU) br. 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavi Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA II) (vidi stranicu 11 ovog Službenog lista).

⁽⁸⁾ Uredba (EU) br. 234/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavi Instrumenta za partnerstvo za suradnju s trećim zemljama (vidi stranicu 77 ovog Službenog lista).

⁽⁹⁾ Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (SL L 298, 26.10.2012., str. 1.).

⁽¹⁰⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) br. 1268/2012 od 29. listopada 2012. o pravilima za primjenu Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L 362, 31.12.2012., str. 1.).

⁽¹¹⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (6) Uzimajući u obzir programiranje politike ili prirodu financijske provedbe tih provedbenih akata, a posebno njihove učinke na proračun, za njihovo donošenje trebalo bi koristiti postupak ispitivanja, osim u slučaju pojedinačnih i posebnih mjera ispod unaprijed određenih pragova. Međutim, Komisija bi trebala donijeti odmah primjenjive provedbene akte kada, u valjano opravdanim slučajevima u kojima je potrebna brza reakcija Unije, to zahtijevaju krajnje hitni razlozi. O tome bi trebalo na odgovarajući način obavijestiti Europski parlament, u skladu s relevantnim odredbama Uredbe (EU) br. 182/2011.
- (7) U slučaju provedbe Instrumenata, kada je upravljanje operacijom povjereno financijskom posredniku, odluka Komisije trebala bi posebno obuhvaćati odredbe koje se odnose na dijeljenje rizika, transparentnost, naknadu za rad posrednika nadležnog za provedbu, upotrebu i ponovnu upotrebu sredstava te moguće dobiti, kao i obveze izvješćivanja i mehanizme nadzora, uzimajući u obzir relevantne odredbe Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012.
- (8) Unija bi trebala tražiti najučinkovitiji način korištenja dostupnih resursa kako bi optimizirala učinak svojeg vanjskog djelovanja. To bi se trebalo postići kroz koherentnost i komplementarnost između instrumenata Unije za vanjsko djelovanje te stvaranjem sinergija između Instrumenata i drugih politika Unije. To bi nadalje trebalo imati za posljedicu uzajamno jačanje programa izrađenih na temelju Instrumenata i, ovisno o slučaju, korištenje financijskim instrumentima koji proizvode učinak poluge.
- (9) U skladu s člankom 21. Ugovora o Europskoj uniji (TEU), djelovanje Unije na međunarodnoj sceni vodi se načelima koja su nadahnjivala njezino stvaranje, razvoj i proširenje i koja ona nastoji promicati u ostatku svijeta, to jest demokracijom, vladavinom prava, univerzalnošću i nedjeljivošću ljudskih prava i temeljnih sloboda, poštovanjem ljudskog dostojanstva, načelima ravnopravnosti i solidarnosti te poštovanja načelâ Povelje Ujedinjenih naroda i međunarodnog prava.
- (10) U skladu s obvezama Unije na trećem i četvrtom Forumu na visokoj razini o učinkovitosti pomoći (Akra, 2008. i Busan, 2011.) i preporukom Odbora za razvojnu pomoć Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj („OECD-DAC“) o aktiviranju službene razvojne pomoći (ODA) najmanje razvijenim zemljama i siromašnim zemljama s velikim dugovima, Komisija bi u najvećoj mogućoj mjeri trebala aktivirati pomoć Unije, uključujući za inovativne mehanizme financiranja, te promicati sudjelovanje subjekata iz zemalja partnera u postupcima dodjele ugovora.
- (11) Kako bi se osiguralo da pomoć Unije bude vidljiva građanima zemalja korisnica i građanima Unije, trebalo bi, prema potrebi, provoditi ciljanu komunikaciju i informiranje odgovarajućim sredstvima.
- (12) Vanjsko djelovanje Unije u okviru Instrumenata trebalo bi doprinijeti jasnim rezultatima (koji obuhvaćaju realizaciju, ishode i učinke) u zemljama koje ostvaruju korist od vanjske financijske pomoći Unije. Kad god je to moguće i primjereno, rezultati vanjskog djelovanja Unije i učinkovitost pojedinog Instrumenta trebali bi se pratiti i procjenjivati na temelju pokazatelja koji su unaprijed utvrđeni, jasni, transparentni i, prema potrebi, specifični za pojedinu zemlju i mjerljivi te prilagođeni posebnostima i ciljevima dotičnog Instrumenta.
- (13) Financijski interesi Unije trebali bi se štititi proporcionalnim mjerama tijekom cjelokupnog ciklusa rashoda, uključujući sprečavanjem, otkrivanjem i ispitivanjem nepravilnosti, povratom izgubljenih sredstava, pogrešno isplaćenih ili nepravilno iskorištenih sredstava te, prema potrebi, sankcijama. Te mjere trebale bi se provoditi u skladu s primjenjivim sporazumima sklopljenima s međunarodnim organizacijama i trećim zemljama.
- (14) Trebalo bi predvidjeti odredbe o načinima financiranja, zaštiti financijskih interesa Unije, pravilima o državljanstvu i podrijetlu, evaluaciji djelovanja, izvješćivanju i preispitivanju te evaluaciji Instrumenata.
- (15) Ne dovodeći u pitanje mehanizme suradnje razvijene s organizacijama civilnog društva na svim razinama u skladu s člankom 11. UEU-a, zainteresirane strane iz zemalja korisnica, uključujući organizacije civilnog društva i lokalna tijela, igraju važnu ulogu s obzirom na vanjsku politiku Unije. Tijekom procesa provedbe, posebno tijekom pripreme, provedbe, praćenja i evaluacije mjera poduzetih na temelju ove Uredbe, važno je savjetovati se s njima kako bi se osiguralo da oni igraju značajnu ulogu u tom procesu te kako bi se u obzir uzele njihove posebnosti.

(16) U skladu s člankom 208., člankom 209. stavkom 3. i člankom 212. Ugovora o funkcioniranju Europske unije te na temelju uvjeta utvrđenih u Statutu Europske investicijske banke (EIB) i u Odluci br. 1080/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, EIB doprinosi provedbi mjera potrebnih za unapređivanje ciljeva razvoja Unije i drugih vanjskih politika te intervenira u komplementarnosti s instrumentima Unije za vanjsko djelovanje. Trebalo bi iskoristiti mogućnost kombiniranja financiranja EIB-a s proračunskim sredstvima Unije. Tijekom postupka programiranja Unije prema potrebi se provode savjetovanja s EIB-om.

(17) Međunarodne organizacije i razvojne agencije uobičajeno surađuju s neprofitnim organizacijama kao provedbenim partnerima te im u valjano opravdanim slučajevima možda moraju povjeriti zadaće u vezi s izvršenjem proračuna. Odstupajući od članka 58. stavka 1. točke (c) Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012, u ovoj Uredbi trebalo bi predvidjeti odredbe kojima se omogućuje povjeravanje takvih zadaća neprofitnim organizacijama pod uvjetima istovjetnima onima koji se primjenjuju na Komisiju.

(18) Kako bi se povećala odgovornost zemalja partnera u pogledu njihovih razvojnih procesa i održivosti vanjske pomoći te u skladu s međunarodnim obvezama u pogledu učinkovitosti pomoći koje su preuzele Unija i zemlje partneri, Unija bi trebala promicati, kada je to prikladno s obzirom na prirodu dotičnog djelovanja, korištenje institucija, sustava i postupaka zemalja partnera.

(19) U skladu s Europskim konsenzusom o razvoju i planom za učinkovitost međunarodne pomoći te kao što je naglašeno u Rezoluciji Europskog parlamenta od 5. srpnja 2011. o budućnosti proračunske potpore EU-a za zemlje u razvoju, Komunikaciji Komisije od 13. listopada 2011. pod nazivom „Povećanje učinka razvojne politike EU-a: plan za promjenu” i zaključcima Vijeća o „Budućem pristupu proračunskoj potpori EU-a za treće zemlje” od 14. svibnja 2012., proračunska potpora treba se učinkovito koristiti kao potpora smanjenju siromaštva i upotrebi nacionalnih sustava, za povećanje predvidljivosti pomoći i jačanje odgovornosti zemalja partnera za razvojne politike i reforme. Isplata predviđenih tranši proračuna trebala bi biti uvjetovana napretkom u postizanju ciljeva usuglašenih sa zemljama partnerima. U zemljama koje koriste tu vrstu financijske pomoći Unije,

Unija podupire razvoj parlamentarnog nadzora, kapaciteta za reviziju, transparentnosti i javnog pristupa informacijama.

(20) Djelovanje Unije čiji je cilj unaprjeđenje načela demokracije i jačanje demokratizacije može se provesti, inter alia, potporom organizacijama civilnog društva i neovisnim institucijama aktivnima u tom području, poput Europske zaklade za demokraciju.

(21) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega i učinaka djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

(22) Primjereno je uskladiti razdoblje primjene ove Uredbe s razdobljem primjene Uredbe Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 ⁽²⁾. Ova bi se Uredba stoga trebala primjenjivati od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020.,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

GLAVA I.

PROVEDBA

Članak 1.

Predmet i načela

1. Ovom Uredbom utvrđuju se pravila i uvjeti za pružanje financijske pomoći Unije za djelovanja, uključujući programe djelovanja i druge mjere, u okviru sljedećih instrumenata za financiranje vanjskog djelovanja za razdoblje 2014. - 2020.: Instrumenta za razvojnu suradnju (DCI), Europskog instrumenta za demokraciju i ljudska prava (EIDHR), Europskog instrumenta za susjedstvo (ENI), Instrumenta za doprinos stabilnosti i miru, Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA II) te Instrumenta za partnerstvo za suradnju s trećim zemljama (dalje u tekstu zajednički „Instrumenti”, a pojedinačno „Instrument”).

Za potrebe ove Uredbe, pojam „zemlje” prema potrebi obuhvaća područja i regije.

⁽¹⁾ Odluka br. 1080/2011/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o dodjeli jamstva EU-a Europskoj investicijskoj banci za gubitke po zajmovima i jamstvima za projekte izvan Unije i o stavljanju izvan snage Odluke br. 633/2009/EZ (SL L 280, 27.10.2011., str. 1.).

⁽²⁾ Uredba Vijeća (EU, Euratom) br. 1311/2013 od 2. prosinca 2013. kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014. - 2020. (SL L 347, 20.12.2013, str. 884.).

2. Ova Uredba ne primjenjuje se na provedbu djelovanja kojima se financira program Erasmus + na temelju Uredbe (EU) br. 233/2014, Uredbe (EU) br. 232/2014, Uredbe (EU) br. 231/2014 i Uredbe (EU) br. 234/2014. Ta djelovanja provode se u skladu s Uredbom (EU) br. 1288/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, na temelju okvirnih programskih dokumenata iz primjenjivog Instrumenta, istodobno osiguravajući usklađenost s tim uredbama.

3. Komisija osigurava da se djelovanja provode u skladu s ciljevima primjenjivog Instrumenta te u skladu s učinkovitom zaštitom financijskih interesa Unije. Financijska pomoć Unije pružena na temelju Instrumenta mora biti usklađena s pravilima i postupcima utvrđenima u Uredbi (EU, Euratom) br. 966/2012 u kojoj je naveden osnovni financijski i pravni okvir za njihovu provedbu.

4. Prilikom primjene ove Uredbe Komisija koristi najučinkovitije i najdjelotvornije načine provedbe. Kad je to moguće i prikladno s obzirom na narav djelovanja, Komisija također daje prednost upotrebi najjednostavnijih postupaka.

5. Uzimajući u obzir stavak 4., prilikom primjene ove Uredbe Komisija daje prednost upotrebi sustava zemalja partnera kad je to moguće i prikladno s obzirom na prirodu djelovanja.

6. Unija nastoji promicati, razvijati i učvrstiti načela demokracije, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda na kojima je ustanovljena, na temelju, prema potrebi, dijaloga i suradnje sa zemljama partnerima i regijama. Unija uključuje ta načela u provedbu Instrumenta.

Članak 2.

Donošenje programa djelovanja, pojedinačnih mjera i posebnih mjera

1. Komisija donosi godišnje programe djelovanja na temelju okvirnih programskih dokumenata iz relevantnog Instrumenta, prema potrebi. Komisija može donijeti i višegodišnje programe djelovanja u skladu s člankom 6. stavkom 3.

U programima djelovanja za svako djelovanje navode se njegovi ciljevi, očekivani rezultati i glavne aktivnosti, načini provedbe, proračun i okvirni rokovi, sve pripadajuće mjere potpore i načini praćenja uspješnosti.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1288/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa „Erasmus +”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport i o stavljanju izvan snage odluka br. 1719/2006/EZ, br. 1720/2006/EZ i br. 1298/2008/EZ (SL L 347, 20.12.2013., str. 50.).

Prema potrebi, djelovanje se može donijeti u obliku pojedinačne mjere prije ili nakon donošenja godišnjih ili višegodišnjih programa djelovanja.

U slučaju nepredviđenih i valjano opravdanih potreba ili okolnosti te kada nije moguće financiranje iz primjerenijih izvora, Komisija može donijeti posebne mjere koje nisu predviđene u okvirnim programskim dokumentima, uključujući mjere kojima se olakšava prijelaz s pomoći u hitnim slučajevima na operacije dugoročnog razvoja ili mjere kojima je cilj bolje pripremiti ljude na suočavanje s krizama koje se ponavljaju.

2. Programi djelovanja, pojedinačne mjere i posebne mjere predviđene u stavku 1. ovog članka donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 3.

3. Postupak iz stavka 2. ne zahtijeva se za:

- (a) pojedinačne mjere za koje financijska pomoć Unije ne prelazi 5 milijuna EUR;
- (b) posebne mjere za koje financijska pomoć Unije ne prelazi 10 milijuna EUR;
- (c) tehničke izmjene godišnjih programa djelovanja, pojedinačnih mjera i posebnih mjera. Tehničke izmjene su prilagodbe, poput:
 - i. produljenja razdoblja provedbe;
 - ii. preraspodjela sredstava između djelovanja obuhvaćenih godišnjim ili višegodišnjim programom djelovanja; ili
 - iii. povećanja ili smanjenja proračuna godišnjih ili višegodišnjih programa djelovanja, ili pojedinačnih ili posebnih mjera, za najviše 20 % prvotnog proračuna te ne premašujući 10 milijuna EUR,

pod uvjetom da takve izmjene ne utječu znatno na ciljeve dotične mjere.

Mjere donesene na temelju ovog stavka priopćuju se Europskom parlamentu i državama članicama putem relevantnog odbora iz članka 16. u roku od mjesec dana od njihova donošenja.

4. Stavci 1., 2. i 3. koji se odnose na programe djelovanja i pojedinačne mjere ne primjenjuju se na prekograničnu suradnju u vezi s ENI-jem.

5. U slučaju valjano utemeljenih krajnje hitnih razloga, poput kriza ili neposrednih prijetnji demokraciji, vladavini prava, ljudskim pravima ili temeljnim slobodama, Komisija može donijeti pojedinačne ili posebne mjere ili izmjene postojećih programa djelovanja i mjera u skladu s postupkom iz članka 16. stavka 4.

6. Odgovarajuća analiza okoliša, uključujući analizu utjecaja na klimatske promjene i biološku raznolikost, poduzima se na razini projekta, u skladu s primjenjivim zakonodavnim aktima Unije, uključujući Direktivu 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i Direktivu Vijeća 85/337/EEZ ⁽²⁾, a uključuje, kad je primjenjivo, procjenu utjecaja na okoliš (EIA) okolišno osjetljivih projekata, posebno u slučaju velike nove infrastrukture. Ako je to relevantno, strateške okolišne procjene koriste se pri provedbi sektorskih programa. Osigurava se sudjelovanje zainteresiranih strana u okolišnim procjenama te javni pristup rezultatima takvih procjena.

7. Pri izradi i provedbi programa i projekata uzimaju se u obzir kriteriji u pogledu pristupa za osobe s invaliditetom.

Članak 3.

Mjere potpore

1. Financiranje Unije može pokrivati izdatke za provedbu Instrumenta te za postizanje njihovih ciljeva, uključujući administrativnu potporu u vezi s pripremnim aktivnostima, popratnim aktivnostima, aktivnostima praćenja, revizije i evaluacije koja je izravno potrebna za takvu provedbu, kao i izdatke u delegacijama Unije u vezi s administrativnom potporom potrebnom za upravljanje operacijama koje se financiraju u okviru Instrumenta.

2. Pod uvjetom da su aktivnosti navedene u točkama (a), (b) i (c) povezane s općim ciljevima primjenjivog Instrumenta provedenog putem djelovanja, financiranjem Unije mogu se pokrivati:

- (a) troškovi studija, sastanaka, informiranja, osvještavanja, osposobljavanja, pripreme i razmjene stečenih iskustava i najbolje prakse, aktivnosti objavljivanja i bilo koji drugi administrativni izdaci ili izdaci u vezi s tehničkom pomoći potrebni za upravljanje djelovanjima;
- (b) troškovi aktivnosti istraživanja i studija o relevantnim pitanjima te troškovi njihova širenja;
- (c) izdaci u vezi s mjerama pružanja informacija i komunikacije, uključujući razvoj komunikacijskih strategija i institucionalno priopćavanje političkih prioriteta Unije.

3. Mjere potpore mogu se financirati izvan okvira okvirnih programskih dokumenata. Kad je primjenjivo, Komisija donosi mjere potpore u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 3.

⁽¹⁾ Direktiva 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (SL L 26, 28.1.2012., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva Vijeća 85/337/EEZ od 27. lipnja 1985. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (SL L 175, 5.7.1985., str. 40.).

Postupak ispitivanja ne primjenjuje se na donošenje mjera potpore za koje financijska pomoć Unije ne prelazi 10 milijuna EUR.

Mjere potpore za koje financijska pomoć Unije ne prelazi 10 milijuna EUR priopćuju se Europskom parlamentu i državama članicama putem relevantnog odbora iz članka 16. u roku od mjesec dana od njihova donošenja.

GLAVA II.

ODREDBE O NAČINIMA FINANCIRANJA

Članak 4.

Opće odredbe o financiranju

1. Financijska pomoć Unije može se pružiti putem načina financiranja predviđenih Uredbom (EU, Euratom) br. 966/2012, a posebno putem:

- (a) bespovratnih sredstava;
- (b) ugovora o nabavi za usluge, robu ili radove;
- (c) općenite ili sektorske proračunske potpore;
- (d) doprinosa uzajamnim fondovima koje je uspostavila Komisija, u skladu s člankom 187. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012;
- (e) financijskih instrumenata poput zajmova, jamstava, vlasničkog ili kvazivlasničkog kapitala, ulaganja ili sudjelovanja te instrumenata za dijeljenje rizika, kad god je to moguće pod vodstvom EIB-a u skladu s njezinim vanjskim mandatom na temelju Odluke br. 1080/2011/EU, multilateralne europske financijske institucije poput Europske banke za obnovu i razvoj ili bilateralne europske financijske institucije, npr. bilateralnih banaka za razvoj, moguće u kombinaciji s dodatnim bespovratnim sredstvima iz drugih izvora.

2. Općenita ili sektorska proračunska potpora, kako je navedeno u stavku 1. točki (c), temelji se na uzajamnoj odgovornosti i zajedničkoj predanosti univerzalnim vrijednostima te ima za cilj jačanje ugovornih partnerstava između Unije i zemalja partnera kako bi se promicala demokracija, ljudska prava i vladavina prava, podupirao održivi i uključivi gospodarski razvoj te iskorištilo siromaštvo.

Svaka odluka o pružanju općenite ili sektorske proračunske potpore temelji se na politikama proračunske potpore usuglašenima od strane Unije, jasnom skupu kriterija prihvatljivosti i pomnoj procjeni rizika i koristi.

Jedna od ključnih odrednica te odluke jest procjena predanosti, rezultata i napretka zemalja partnera s obzirom na demokraciju, ljudska prava i vladavinu prava. Općenita ili sektorska proračunska potpora razlikuje se tako da se pruži bolji odgovor na politički, gospodarski i socijalni kontekst zemlje partnera, uzimajući u obzir situacije nestabilnosti.

Pri pružanju općenite ili sektorske proračunske potpore u skladu s člankom 186. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012, Komisija jasno definira i prati njezinu uvjetovanost, podupire razvoj parlamentarnog nadzora i kapaciteta za reviziju te povećava transparentnost i javni pristup informacijama. Isplata općenite ili sektorske proračunske potpore uvjetovana je zadovoljavajućim napretkom ostvarenim u postizanju ciljeva usuglašenih sa zemljom partnerom.

3. Svaki subjekt kojem je povjerena provedba financijskih instrumenata kako je navedeno u stavku 1. točki (e) mora ispunjavati zahtjeve Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 i poštovati ciljeve, standarde i politike Unije te najbolju praksu s obzirom na upotrebu fondova Unije i izvješćivanje o njima.

Ti financijski instrumenti mogu se grupirati u mehanizme za potrebe provedbe i izvješćivanja.

Financijska pomoć Unije također može biti pružena, u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 966/2012, u obliku doprinosa međunarodnim, regionalnim ili nacionalnim fondovima, poput fondova koje su uspostavili ili kojima upravljaju EIB, države članice, zemlje i regije partneri ili međunarodne organizacije kako bi se privuklo zajedničko financiranje većeg broja donatora ili u obliku doprinosa fondovima koje je uspostavio jedan donator ili više njih za potrebe zajedničke provedbe projekata.

4. Promiče se, prema potrebi, uzajamni pristup financijskih institucija Unije financijskim instrumentima koje su uspostavile druge organizacije.

5. Kod pružanja financijske pomoći Unije kako je navedeno u stavku 1. Komisija, prema potrebi, poduzima sve potrebne mjere kako bi osigurala vidljivost financijske potpore Unije. To uključuje mjere kojima se uvode zahtjevi u pogledu vidljivosti za primatelje sredstava Unije, osim u valjano opravdanim slučajevima. Komisija je odgovorna za praćenje poštuju li primatelji te zahtjeve.

6. Svi prihodi generirani jednim financijskim instrumentom dodjeljuju se odgovarajućem Instrumentu kao unutarnji namjenski prihod. Svakih pet godina Komisija ispituje doprinos postizanju ciljeva Unije i učinkovitost postojećih financijskih instrumenata.

7. Financijsku pomoć Unije provodi Komisija kako je predviđeno Uredbom (EU, Euratom) br. 966/2012, izravno putem odjela Komisije, delegacija Unije te izvršnih agencija, dijeljenim upravljanjem s državama članicama ili neizravno tako da se zadaće u vezi s izvršenjem proračuna povjeravaju subjektima navedenima u Uredbi (EU, Euratom) br. 966/2012. Ti subjekti

osiguravaju usklađenost s vanjskom politikom Unije i mogu povjeriti zadaće u vezi s izvršenjem proračuna drugim subjektima pod uvjetima istovjetnima onima koji se primjenjuju na Komisiju.

Oni na godišnjoj osnovi ispunjavaju svoju obvezu na temelju članka 60. stavka 5. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012. Mišljenje revizora podnosi se, prema potrebi, u roku od mjesec dana od izvješća i izjave o upravljanju te se treba uzeti u obzir u jamstvu Komisije.

Međunarodne organizacije, kako je navedeno u članku 58. stavku 1. točki (c) podtočki ii. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012, te tijela država članica kako je navedeno u članku 58. stavku 1. točki (c) podtočkama v. i vi. te uredbe, kojima je Komisija povjerila zadaće također mogu povjeriti zadaće u vezi s izvršenjem proračuna neprofitnim organizacijama koje posjeduju odgovarajuće operativne i financijske kapacitete, pod uvjetima istovjetnima onima koji se primjenjuju na Komisiju.

Za subjekte koji udovoljavaju kriterijima utvrđenima u članku 60. stavku 2. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 smatra se da udovoljavaju kriterijima odabira iz članka 139. te uredbe.

8. Oblici financiranja iz stavka 1. ovog članka i članka 6. stavka 1. te načini provedbe iz stavka 3. ovog članka odabiru se na temelju njihove mogućnosti postizanja posebnih ciljeva djelovanja i postizanja rezultata, uzimajući u obzir posebno troškove kontrola, administrativno opterećenje i očekivani rizik nesukladnosti. U slučaju bespovratnih sredstava, to uključuje uzimanje u obzir korištenja paušalnih iznosa, fiksnih stopa i troškova po jedinici.

9. Djelovanja koja se financiraju na temelju Instrumenta mogu se provoditi uz usporedno ili zajedničko sufinanciranje.

U slučaju usporednog sufinanciranja, djelovanje se dijeli na više jasno određenih komponenti od kojih svaku komponentu financiraju različiti partneri koji pružaju sufinanciranje tako da se stvarna svrha financiranja uvijek može odrediti.

U slučaju zajedničkog sufinanciranja, ukupni trošak djelovanja dijele partneri koji pružaju sufinanciranje, a sredstva su udružena tako da više nije moguće odrediti izvor financiranja za bilo koju aktivnost poduzetu u sklopu djelovanja. U takvim slučajevima ex post objava ugovora o bespovratnim sredstvima i nabavi, kako je predviđena člankom 35. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012, mora biti u skladu s pravilima koja se primjenjuju na subjekt kojem je povjerena zadaća izvršenja proračuna, ako postoje.

10. U slučaju korištenja oblika financiranja iz stavka 1. ovog članka ili članka 6. stavka 1., suradnja između Unije i njezinih partnera može, između ostalog, poprimiti sljedeće oblike:

- (a) trostrani aranžmani pomoću kojih Unija u suradnji s trećim zemljama koordinira svoju pomoć zemlji ili regiji partneru;
- (b) mjere administrativne suradnje poput bliske suradnje javnih institucija, lokalnih tijela, nacionalnih javnih tijela ili subjekata uređenih privatnim pravom kojima su povjerene zadaće pružanja javnih usluga u pojedinoj državi članici i zemlji ili regiji partneru, kao i mjere suradnje u kojima sudjeluju stručnjaci iz javnog sektora upućeni iz država članica te njihova regionalna i lokalna tijela;
- (c) doprinosi troškovima potrebnima za uspostavu i upravljanje javno-privatnim partnerstvom;
- (d) programi potpore sektorske politike putem kojih Unija pruža potporu sektorskom programu zemlje partnera;
- (e) u slučaju ENI-ja i IPA-e II, doprinosi troškovima sudjelovanja zemalja u programima i agencijama Unije;
- (f) subvencije kamatnih stopa;
- (g) financiranje putem dodjele bespovratnih sredstava agencijama Unije.

11. U radu sa zainteresiranim stranama iz zemalja korisnica, Komisija uzima u obzir njihove posebnosti, uključujući potrebe i kontekst, prilikom definiranja modaliteta financiranja, vrste doprinosa, modaliteta dodjele i administrativnih odredaba za upravljanje bespovratnim sredstvima kako bi se dooprdo do najšireg mogućeg raspona takvih zainteresiranih strana i najbolje odgovorilo na njihove potrebe. Potiču se posebni modaliteti u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 966/2012 kao što su sporazumi o partnerstvu, odobrenja za decentralizirano financiranje (podugovaranje), pozivi na podnošenje prijedloga s izravnim dodjeljivanjem ili ograničenjima u pogledu prihvatljivosti ili paušalni iznosi.

12. Unija se prilikom provedbe svoje potpore tranziciji i reformama u zemljama partnerima, prema potrebi, oslanja na iskustva država članica i stečena znanja te ih dijeli.

Članak 5.

Porezi, pristojbe i davanja

Pomoć Unije ne smije generirati ili aktivirati ubiranje posebnih poreza, pristojbi ili davanja.

Kad je primjenjivo, s trećim zemljama dogovaraju se odgovarajuće odredbe kako bi djelovanja kojima se provodi financijska pomoć Unije bila oslobođena od plaćanja poreza, carina i ostalih fiskalnih davanja. U suprotnom takvi porezi, pristojbe i davanja prihvatljivi su na temelju uvjeta utvrđenih u Uredbi (EU, Euratom) br. 966/2012.

Članak 6.

Posebne odredbe o financiranju

1. Uz oblike financiranja iz članka 4. stavka 1. ove Uredbe financijsku pomoć Unije u okviru sljedećih Instrumentata također je moguće pružiti u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 966/2012 putem sljedećih oblika financiranja:

- (a) u okviru DCI-ja i u okviru ENI-ja, otpis dugova u kontekstu međunarodno dogovorenih programa otpisa dugova;
- (b) u okviru DCI-ja i u okviru Instrumentata za doprinosi stabilnosti i miru, u iznimnim slučajevima, sektorski i opći programi uvoza, koji mogu poprimiti sljedeće oblike:
 - i. sektorski programi uvoza u naravi;
 - ii. sektorski programi uvoza u obliku deviznih sredstava u svrhu financiranja uvoza u određenom sektoru; ili
 - iii. opći programi uvoza u obliku deviznih sredstava u svrhu financiranja općeg uvoza širokog spektra proizvoda;

(c) u okviru EIDHR-a, izravna dodjela:

- i. bespovratnih sredstava male vrijednosti braniteljima ljudskih prava u svrhu financiranja hitnih mjera zaštite, tamo gdje je prikladno bez potrebe za sufinanciranjem;
- ii. bespovratnih sredstava tamo gdje je prikladno bez potrebe za sufinanciranjem za financiranje djelovanja u najtežim uvjetima ili situacijama iz članka 2. stavka 4. Uredbe (EU) br. 235/2014 u kojima bi objava poziva za podnošenje prijedloga bila neprikladna. Takva bespovratna sredstva ne prelaze 1 000 000 EUR te traju najviše 18 mjeseci, a taj je rok moguće produljiti za dodatnih 12 mjeseci u slučaju realnih i nepredviđenih prepreka njihovoj provedbi;
- iii. bespovratnih sredstava namijenjenih Uredu Visokog povjerenika UN-a za ljudska prava, kao i Europskom međusveučilišnom centru za ljudska prava i demokratizaciju, koji organizira program europskoga magisterija iz područja ljudskih prava i demokratizacije te program stipendija EU-UN, i njegovoj povezanoj mreži sveučilišta s poslijediplomskim programima iz područja ljudskih prava, uključujući stipendije za studente i branitelje ljudskih prava iz trećih zemalja.

2. U okviru ENI-ja i IPA-e II, programi prekogranične suradnje provode se posebno dijeljenim upravljanjem s državama članicama ili neizravnim upravljanjem s trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama. Detaljna pravila utvrđuju se u provedbenim aktima donesenima na temelju Uredbe (EU) br. 232/2014 i Uredbe (EU) br. 231/2014.

3. Komisija može donijeti višegodišnje programe djelovanja:
- (a) za razdoblje do tri godine u slučaju djelovanja koja se ponavljaju;
- (b) za razdoblje do sedam godina u okviru IPA-e II.

U slučaju višegodišnjih obveza, oni sadrže odredbe u kojima se navodi da su obveze za godine, osim za prvu godinu, okvirne i ovise o budućim godišnjim proračunima Unije.

4. Za djelovanja u okviru ENI-ja i IPA-e II koja traju više od godinu dana proračunske obveze moguće je raspodijeliti na godišnje obroke u trajanju od nekoliko godina.

U tim slučajevima, osim ako primjenjiva pravila određuju drukčije, Komisija automatski opoziva svaki dio proračunskog izdvajanja za program koji, do 31. prosinca pete godine nakon godine proračunske obveze, nije iskorišten za prefinanciranje ili privremena plaćanja ili za koji subjekt kojem su povjerene zadaće izvršenja proračuna nije predočio ovjerene izjave o izdacima ili zahtjev za isplatu.

5. Pravila kojima se uređuje prekogranična suradnja u okviru IPA-e II provedena pod dijeljenim upravljanjem s državama članicama u skladu su s pravilima iz Uredbe (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i Uredbe (EU) br. 1299/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.

Članak 7.

Zaštita financijskih interesa Unije

1. Komisija poduzima odgovarajuće mjere kojima osigurava da, prilikom provedbe djelovanja koja se financiraju u skladu s ovom Uredbom, financijski interesi Unije budu zaštićeni primjenom mjera sprečavanja prijevare, korupcije ili drugih nezakonitih aktivnosti, djelotvornim provjerama te, ako se otkriju nepravilnosti, povratom ili, prema potrebi, vraćanjem pogrešno isplaćenih iznosa, te, prema potrebi učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim administrativnim i financijskim sankcijama.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20.12.2013., str. 320.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 1299/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o posebnim odredbama za potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj cilju „Europska teritorijalna suradnja” (SL L 347, 20.12.2013., str. 259.).

2. Komisija ili njezini predstavnici i Revizorski sud imaju ovlasti revizije ili, u slučaju međunarodnih organizacija, ovlasti provjere u skladu sa sporazumima koje su s njima sklopili, na temelju dokumenata te na terenu, nad svim korisnicima bespovratnih sredstava, svim ugovarateljima i podugovarateljima koji su primili financijska sredstva Unije na temelju ove Uredbe.

3. Europski ured za borbu protiv prijevare (OLAF) ovlašten je za provođenje istraga, uključujući provjere na terenu i inspekcije, u skladu s odredbama i postupcima utvrđenima u Uredbi (EZ, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ i Uredbi Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 ⁽⁴⁾, kako bi se utvrdilo je li došlo do prijevare, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti koja utječe na financijske interese Unije u vezi s ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava ili odlukom o dodjeli bespovratnih sredstava ili ugovorom koji je financiran u okviru ove Uredbe.

4. Ne dovodeći u pitanje stavke 1., 2. i 3., sporazumi o suradnji s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama, ugovori, sporazumi o dodjeli bespovratnih sredstava i odluke o dodjeli bespovratnih sredstava, koji su rezultat provedbe ove Uredbe, sadrže odredbe kojima se izričito ovlašćuju Komisija, Revizorski sud i OLAF za provedbu takvih revizija, provjera i inspekcija na terenu u skladu s njihovim nadležnostima.

GLAVA III.

PRAVILA O DRŽAVLJANSTVU I PODRIJETLU KOJA SE ODNOSE NA POSTUPKE JAVNE NABAVE, DODJELE BESPOVRATNIH SREDSTAVA I OSTALE POSTUPKE DODJELE UGOVORA

Članak 8.

Zajednička pravila

1. Sudjelovanje u dodjeli ugovora o nabavi te u postupcima dodjele bespovratnih sredstava i drugim postupcima dodjele za djelovanja koja se financiraju na temelju ove Uredbe u korist trećih strana dostupno je svim fizičkim osobama koje su državljanji zemlje koja je prihvatljiva te pravnim osobama s poslovnim nastanom u zemlji koja je prihvatljiva, kako je za primjenjivi Instrument utvrđeno u ovoj glavi, te je dostupno međunarodnim organizacijama.

Pravne osobe mogu uključivati organizacije civilnog društva, uključujući nevladine neprofitne organizacije i neovisne političke zaklade, organizacije koje djeluju u zajednici te neprofitne agencije, institucije i organizacije u privatnom sektoru i njihove mreže na lokalnoj, nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini.

⁽³⁾ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevare (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

⁽⁴⁾ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevare i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

2. U slučaju djelovanja koja se zajednički sufinanciraju s partnerom ili drugim donatorom ili se provode putem države članice dijeljenim upravljanjem ili putem uzajamnog fonda koji je uspostavila Komisija, zemlje koje su prihvatljive na temelju pravila tog partnera, drugog donatora ili države članice ili su određene u osnivačkom aktu uzajamnog fonda, također su prihvatljive.

U slučaju djelovanja provedenih putem jednog od tijela kojima su povjerene zadaće izvršenja proračuna neizravnim upravljanjem u sklopu kategorija navedenih u članku 58. stavku 1. točki (c) podtočkama od ii. do viii. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012, zemlje koje su prihvatljive u skladu s pravilima dotičnog tijela također su prihvatljive.

3. U slučaju djelovanja koja se financiraju jednim od Instrumentata i dodatno drugim instrumentom Unije za vanjsko djelovanje, uključujući Europski fond za razvoj, smatra se da su zemlje navedene u sklopu bilo kojeg od tih instrumenata prihvatljive za potrebe tih djelovanja.

U slučaju djelovanja globalne, regionalne ili prekogranične prirode koja se financiraju jednim od Instrumentata, može se smatrati da su zemlje, područja i regije obuhvaćene tim djelovanjem prihvatljive za potrebe tog djelovanja.

4. Sve isporuke kupljene u okviru ugovora o nabavi ili u skladu sa sporazumom o dodjeli bespovratnih sredstava, financirane na temelju ove Uredbe, moraju potjecati iz zemlje koja je prihvatljiva. Međutim, one mogu potjecati iz bilo koje zemlje ako je iznos isporuke koja se kupuje ispod praga za korištenje natjecateljskog pregovaračkog postupka. Za potrebe ove Uredbe pojam „podrijetlo” definiran je u člancima 23. i 24. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 ⁽¹⁾ te u drugim zakonodavnim aktima Unije kojima se uređuje nepovlašteno podrijetlo.

5. Pravila na temelju ove glave ne primjenjuju se i ne stvaraju ograničenja s obzirom na državljanstvo za fizičke osobe koje je zaposlio ili koje su ugovorom vezane uz ugovaratelja ili, kad je primjenjivo, podugovaratelja koji je prihvatljiv.

6. U svrhu promicanja lokalnih kapaciteta, tržišta i kupnji, prioritet se daje lokalnim i regionalnim ugovarateljima ako je Uredbom (EU, Euratom) br. 966/2012 predviđena dodjela na temelju jedne ponude. U svim drugim slučajevima sudjelovanje lokalnih i regionalnih ugovaratelja promiče se u skladu s relevantnim odredbama te uredbe.

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice (SL L 302, 19.12.1992., str.1.).

7. Prihvatljivost, kako je utvrđena u ovoj glavi, može biti ograničena s obzirom na državljanstvo, zemljopisnu lokaciju ili narav podnositelja zahtjeva, kada se takva ograničenja zahtijevaju zbog posebne naravi i ciljeva djelovanja te kada su potrebna radi učinkovite provedbe tog djelovanja. Takva ograničenja mogu se posebno primjenjivati na sudjelovanje u postupcima dodjele u slučaju djelovanja u vezi s prekograničnom suradnjom.

8. Fizičke i pravne osobe kojima su dodijeljeni ugovori dužni su poštovati mjerodavno zakonodavstvo o okolišu, uključujući multilateralne sporazume o okolišu, te međunarodno dogovorene temeljne standarde rada ⁽²⁾.

Članak 9.

Prihvatljivost u okviru DCI-ja, ENI-ja i Instrumentata za partnerstvo za suradnju s trećim zemljama

1. Ponuditelji, podnositelji zahtjeva i natjecatelji iz sljedećih zemalja prihvatljivi su za financiranje u okviru DCI-ja, ENI-ja i Instrumentata za partnerstvo za suradnju s trećim zemljama:

(a) države članice, korisnici navedeni u Prilogu I. Uredbi (EU) br. 231/2014 i ugovorne stranke Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru;

(b) u slučaju ENI-ja, zemlje partneri obuhvaćene ENI-jem te Ruska Federacija kada se relevantni postupak odvija u kontekstu programa suradnje koji obuhvaćaju više zemalja i prekograničnih programa suradnje u kojima one sudjeluju;

(c) zemlje i područja u razvoju, kako su navedeni u popisu primatelja službene razvojne pomoći koji je objavio OECD-DAC („popis primatelja službene razvojne pomoći”), a koji nisu članice skupine G-20, te prekomorske zemlje i područja obuhvaćeni Odlukom Vijeća 2001/822/EZ ⁽³⁾;

(d) zemlje u razvoju kako su navedene u popisu primatelja službene razvojne pomoći koje su članice skupine G-20 te druge zemlje i područja ako su korisnici djelovanja koje financira Unija na temelju Instrumentata obuhvaćenih ovim člankom;

⁽²⁾ Temeljni standardi rada Međunarodne organizacije rada (ILO), konvencije o slobodi udruživanja i kolektivnog pregovaranja, ukidanju prisilnog i prinudnog rada, ukidanju diskriminacije u pogledu zapošljavanja i zanimanja te iskorjenjivanju dječjeg rada.

⁽³⁾ Odluka Vijeća 2001/822/EZ od 27. studenoga 2001. o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj zajednici („Odluka o prekomorskom pridruživanju”) (SL L 314, 30.11.2001., str. 1.).

- (e) zemlje kojima je Komisija omogućila uzajaman pristup vanjskoj pomoći. Uzajaman pristup moguće je dodijeliti, u ograničenom razdoblju od najmanje godinu dana, kada zemlja ravnopravno prizna prihvatljivost subjektima iz Unije te iz zemalja koje su prihvatljive na temelju Instrumenta obuhvaćenih ovim člankom. Komisija odlučuje o uzajamnom pristupu i njegovu trajanju u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 16. stavka 2. te nakon savjetovanja s dotičnom zemljom primateljicom ili zemljama primateljicama; i
- (f) države članice OECD-a u slučaju ugovora koji se provode u najmanje razvijenoj zemlji ili visoko zaduženoj siromašnoj zemlji, kako su navedene u popisu primatelja službene razvojne pomoći.

2. Komisija može smatrati prihvatljivima ponuditelje, podnositelje zahtjeva i natjecatelje iz zemalja koje nisu prihvatljive ili isporuke koje nisu prihvatljive u pogledu podrijetla u sljedećim slučajevima:

- (a) u slučaju zemalja s tradicionalnim gospodarskim, trgovinskim ili zemljopisnim vezama sa susjednim zemljama korisnicama; ili
- (b) u hitnim slučajevima ili u slučaju nedostupnosti proizvoda i usluga na tržištima dotičnih zemalja, ili u drugim valjano opravdanim slučajevima u kojima bi primjena pravila prihvatljivosti onemogućila ili izuzetno otežala provedbu projekta, programa ili djelovanja.

3. U slučaju djelovanja provedenih u okviru dijeljenog upravljanja, relevantna država članica kojoj je Komisija delegirala provedbene zadatke ovlaštena je u ime Komisije smatrati prihvatljivima ponuditelje, podnositelje zahtjeva i natjecatelje iz zemalja koje nisu prihvatljive, kako je navedeno u stavku 2. ovog članka, ili robu koja nije prihvatljiva u pogledu podrijetla, kako je navedeno u članku 8. stavku 4.

Članak 10.

Prihvatljivost u okviru IPA-e II

1. Ponuditelji, podnositelji zahtjeva i natjecatelji iz sljedećih zemalja prihvatljivi su za financiranje u okviru IPA-e II:

- (a) države članice, korisnici navedeni u Prilogu I. Uredbi (EU) br. 231/2014, ugovorne stranke Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru i zemlje partneri obuhvaćene ENI-jem; i
- (b) zemlje kojima je Komisija omogućila uzajamni pristup vanjskoj pomoći na temelju uvjeta utvrđenih u članku 9. stavku 1. točki (e).

2. Komisija može smatrati prihvatljivima ponuditelje, podnositelje zahtjeva i natjecatelje iz zemalja koje nisu prihvatljive ili robu koja nije prihvatljiva u pogledu podrijetla u slučajevima hitnosti ili nedostupnosti proizvoda i usluga na tržištima dotičnih zemalja ili u drugim valjano opravdanim slučajevima u kojima bi primjena pravila prihvatljivosti onemogućila ili izuzetno otežala provedbu projekta, programa ili djelovanja.

3. U slučaju djelovanja provedenih u okviru dijeljenog upravljanja, relevantna država članica kojoj je Komisija delegirala provedbene zadatke ovlaštena je u ime Komisije smatrati prihvatljivima ponuditelje, podnositelje zahtjeva i natjecatelje iz zemalja koje nisu prihvatljive, kako je navedeno u stavku 2. ovog članka, ili robu koja nije prihvatljiva u pogledu podrijetla, kako je navedeno u članku 8. stavku 4.

Članak 11.

Prihvatljivost u okviru EIDHR-a i Instrumenta za doprinos stabilnosti i miru

1. Ne dovodeći u pitanje ograničenja vezana uz narav i ciljeve određenog djelovanja kako je predviđeno u članku 8. stavku 7., sudjelovanje u dodjeli ugovora o nabavi ili bespovratnih sredstava te angažiranje stručnjaka dostupno je bez ograničenja u okviru EIDHR-a i Instrumenta za doprinos stabilnosti i miru.

2. U okviru EIDHR-a sljedeća tijela i akteri prihvatljivi su za financiranje u skladu s člankom 4. stavcima 1., 2. i 3. te člankom 6. stavkom 1. točkom (c):

- (a) organizacije civilnog društva, uključujući nevladine neprofitne organizacije i neovisne političke zaklade, organizacije koje djeluju u zajednici te neprofitne agencije, institucije i organizacije u privatnom sektoru i njihove mreže na lokalnoj, nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini;
- (b) neprofitne agencije, institucije, organizacije i mreže u javnom sektoru na lokalnoj, nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini;
- (c) nacionalna, regionalna i međunarodna parlamentarna tijela, kada je to potrebno kako bi se ostvarili ciljevi EIDHR-a, a predložena se mjera ne može financirati u okviru drugog Instrumenta;
- (d) međunarodne i regionalne međuvladine organizacije;
- (e) fizičke osobe, subjekti bez pravne osobnosti i, u iznimnim i valjano opravdanim slučajevima, druga tijela ili akteri koji nisu utvrđeni u ovom stavku, kada je to potrebno kako bi se postigli ciljevi EIDHR-a.

Članak 12.

Praćenje i evaluacija djelovanja

1. Komisija redovito prati svoja djelovanja i preispituje napredak u ostvarivanju očekivanih rezultata koji obuhvaćaju realizaciju i ishode. Komisija također provodi evaluaciju učinka i djelotvornosti svojih sektorskih politika i djelovanja te učinkovitosti programiranja, prema potrebi putem neovisnih vanjskih evaluacija. Uzimaju se u obzir prijedlozi Europskog parlamenta ili Vijeća u pogledu neovisnih vanjskih evaluacija. Evaluacije se temelje na načelima dobre prakse OECD-DAC-a, kojima se nastoji ustanoviti jesu li zadovoljeni posebni ciljevi, prema potrebi uzimajući u obzir ravnopravnost spolova, i sastaviti preporuke u svrhu poboljšanja budućih operacija. Te evaluacije provode se na temelju pokazatelja koji su unaprijed utvrđeni, jasni, transparentni i prema potrebi specifični za pojedinu zemlju i mjerljivi.

2. Komisija šalje svoja izvješća o evaluaciji Europskom parlamentu, Vijeću i državama članicama putem relevantnog odbora iz članka 16. Države članice mogu zatražiti da se o pojedinim evaluacijama raspravi u tom odboru. Ti se rezultati koriste kao povratna informacija prilikom izrade programa i dodjele sredstava.

3. Komisija u odgovarajućoj mjeri uključuje sve relevantne zainteresirane strane u fazu evaluacije pomoći Unije predviđene ovom Uredbom i može se, prema potrebi, odlučiti na poduzimanje zajedničkih evaluacija s državama članicama i razvojnim partnerima.

4. Izvješće iz članka 13. odražava glavna stečena iskustva i popratne aktivnosti u vezi s preporukama iz evaluacija provedenih u proteklih godinama.

GLAVA IV.

DRUGE ZAJEDNIČKE ODREDBE

Članak 13.

Godišnje izvješće

1. Komisija ispituje ostvareni napredak u provedbi mjera u okviru vanjske financijske pomoći Unije te, počevši od 2015., podnosi Europskom parlamentu i Vijeću godišnje izvješće o postignutim ciljevima svake uredbe u obliku pokazatelja koji mjere ostvarene rezultate i učinkovitost relevantnog Instrumenta. To izvješće također se podnosi Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija.

2. To godišnje izvješće sadrži podatke iz prethodne godine o financiranim mjerama, rezultatima praćenja i evaluacije, sudjelovanju relevantnih partnera te provedbi proračunskih obveza i odobrenih sredstava za plaćanje raščlanjenih prema zemlji, regiji i sektoru suradnje. U njemu se procjenjuju rezultati financijske pomoći Unije korištenjem, u mjeri u kojoj je to moguće, posebnih i mjerljivih pokazatelja njezine uloge u ostvarivanju ciljeva Instrumenta. U slučaju razvojne suradnje u izvješću se

također procjenjuje, kada je to moguće i relevantno, poštovanje načela učinkovitosti pomoći, uključujući za inovativne financijske instrumente.

3. Godišnje izvješće sastavljeno 2021. sadrži konsolidirane podatke iz godišnjih izvješća za razdoblje od 2014. do 2020. o cjelokupnom financiranju uređenom ovom Uredbom, uključujući vanjske namjenske prihode i doprinose uzajamnim fondovima te sadrži raščlambu troškova po zemlji korisnici, korištenju financijskih instrumenata, obvezama i plaćanjima.

Članak 14.

Izdaci djelovanja u vezi s klimom i biološkom raznolikošću

Godišnja procjena ukupnih troškova za djelovanje u vezi s klimom i biološkom raznolikošću sastavlja se na temelju donesenih okvirnih programskih dokumenata. Sredstva dodijeljena u okviru Instrumenta podliježu godišnjem sustavu praćenja koji se temelji na metodologiji OECD-a („pokazatelji iz Rija”), ne isključujući upotrebu preciznijih metodologija ako su dostupne, integriranom u postojeću metodologiju upravljanja uspješnošću programa Unije, radi kvantifikacije izdataka djelovanja u vezi s klimom i biološkom raznolikošću na razini programa djelovanja te pojedinačnih i posebnih mjera iz članka 2. stavka 1., te zabilježenom u evaluacijama i godišnjem izvješću.

Članak 15.

Uključenost zainteresiranih strana iz zemalja korisnica

Komisija, kada god je to moguće i prikladno, osigurava da se tijekom postupka provedbe savjetuju ili da su se provela savjetovanja s relevantnim zainteresiranim stranama iz zemalja korisnica, uključujući organizacije civilnog društva i lokalna tijela te da im je osiguran pravovremeni pristup relevantnim informacijama kako bi mogli imati značajnu ulogu u tom procesu.

GLAVA V.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 16.

Odborski postupak

1. Komisiji pomažu odbori uspostavljeni Instrumentima. Navedeni odbori su odbori u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Ako se mišljenje odbora mora dobiti na temelju pisanog postupka, navedeni postupak završava bez rezultata kada to u roku za davanje mišljenja odluči predsjednik odbora ili to zahtijeva obična većina članova odbora.

3. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Ako se mišljenje odbora mora dobiti na temelju pisanog postupka, navedeni postupak završava bez rezultata kada to u roku za davanje mišljenja odluči predsjednik odbora ili to zahtijeva obična većina članova odbora.

4. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011 u vezi s njezinim člankom 5.

Donesena odluka ostaje na snazi u razdoblju valjanosti donesenog ili izmijenjenog dokumenta, programa djelovanja ili mjere.

5. Promatrač iz EIB-a sudjeluje u postupcima odbora u vezi s pitanjima koja se odnose na EIB.

Članak 17.

Preispitivanje na sredini razdoblja i evaluacija Instrumentata

1. Komisija najkasnije 31. prosinca 2017. podnosi izvješće o preispitivanju na sredini razdoblja o provedbi svakog od Instrumentata i ove Uredbe. Ono obuhvaća razdoblje od 1. siječnja 2014. do 30. lipnja 2017. te se usredotočuje na postignute ciljeve svakog Instrumentata u obliku pokazatelja kojima se mjere ostvareni rezultati i učinkovitost Instrumentata.

U svrhu postizanja ciljeva svakog Instrumentata, u tom se izvješću također navodi dodana vrijednosti svakog Instrumentata, prostor za pojednostavljivanje, unutarnja i vanjska koherentnost, uključujući komplementarnost i sinergije između Instrumentata, daljnja relevantnost svih ciljeva, doprinos mjera usklađenom vanjskom djelovanju EU-a i, prema potrebi, prioriteta Unije za pametan, održiv i uključiv rast. U njemu se uzimaju u obzir svi nalazi i zaključci o dugoročnom učinku Instrumentata. Ono također sadrži podatke o postignutom učinku poluge koji su ostvarila sredstva svakog financijskog instrumentata.

Izvješće se podnosi u posebnu svrhu unaprjeđenja provedbe pomoći Unije. Na temelju njega donose se odluke o obnavljanju, izmjeni ili suspenziji vrsta djelovanja provedenih u okviru Instrumentata.

Izvješće također sadrži konsolidirane podatke iz relevantnih godišnjih izvješća o cjelokupnom financiranju uređenom ovom Uredbom, uključujući vanjske namjenske prihode i doprinose uzajamnim fondovima te sadrži raščlambu troškova po zemlji korisnici, korištenju financijskih instrumenata, obvezama i plaćanjima.

Završno izvješće o evaluaciji za razdoblje od 2014. do 2020. uspostavlja Komisija u okviru privremenog preispitivanja sljedećeg financijskog razdoblja.

2. Izvješće o preispitivanju na sredini razdoblja iz stavka 1. prvog podstavka podnosi se Europskom parlamentu i Vijeću te su mu prema potrebi priloženi zakonodavni prijedlozi kojima se uvode potrebne izmjene Instrumentata i ove Uredbe.

3. Vrijednosti pokazatelja 1. siječnja 2014. uzimaju se kao osnova za procjenu mjere u kojoj su ciljevi postignuti.

4. Komisija od zemalja partnera zahtijeva da pruže sve potrebne podatke i informacije, u skladu s međunarodnim obvezama u pogledu učinkovitosti pomoći, kako bi se omogućilo praćenje i evaluacija dotičnih mjera.

5. Evaluacija dugoročnih ishoda i učinaka te održivosti učinaka Instrumentata provodi se u skladu s pravilima i postupcima praćenja, ocjenjivanja i izvješćivanja koji se u to vrijeme primjenjuju.

Članak 18.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 11. ožujka 2014.

Za Europski parlament
Predsjednik
M. SCHULZ

Za Vijeće
Predsjednik
D. KOURKOULAS

Izjava Europske komisije o upotrebi provedbenih akata za utvrđivanje odredaba za provedbu određenih pravila iz Uredbe br. 232/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavljanju Europskog instrumenta za susjedstvo te iz Uredbe (EU) br. 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavljanju Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA II)

Europska komisija smatra da je svrha pravila za provedbu programa prekogranične suradnje iz Uredbe (EU) br. 236/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o utvrđivanju zajedničkih pravila i postupaka za provedbu instrumenata Unije za financiranje vanjskog djelovanja te drugih određenijih i detaljnijih provedbenih pravila iz Uredbe (EU) br. 232/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavljanju Europskog instrumenta za susjedstvo i iz Uredbe (EU) br. 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavljanju Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA II), nadopuna temeljnog akta te stoga trebaju biti u obliku delegiranih akata koji se donose na temelju članka 290. UFEU-a. Europska komisija neće se protiviti donošenju teksta kako su ga dogovorili suzakonodavci. Međutim, Europska komisija podsjeća da je pitanje razgraničenja između članaka 290. i 291. UFEU-a trenutačno na razmatranju na Sudu Europske unije u predmetu „Biocidi“.

Izjava Europske komisije u vezi s „vraćenim sredstvima“

U skladu s obvezama iz članka 21. stavka 5. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002, Europska komisija u nacrt proračuna dodat će liniju koja uključuje unutarnje namjenske prihode te ako je moguće, navesti iznos.

Proračunsko tijelo bit će obaviješteno o iznosu akumuliranih sredstava svake godine u procesu planiranja proračuna. Unutarnji namjenski prihodi bit će uključeni u nacrt proračuna samo ako je iznos određen.

Izjava Europskog parlamenta o obustavi pomoći dodijeljene u okviru financijskih instrumenata

Europski parlament napominje da Uredba (EU) br. 233/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavljanju instrumenta za financiranje razvojne suradnje u razdoblju 2014. – 2020., Uredba (EU) br. 232/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavljanju Europskog instrumenta za susjedstvo, Uredba (EU) br. 234/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavljanju Instrumenta partnerstva za suradnju s trećim zemljama te Uredba (EU) br. 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavljanju Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA II) ne sadržavaju nikakvo izravno upućivanje na mogućnost obustave pomoći u slučajevima u kojima zemlja korisnik ne poštuje osnovna načela iz odgovarajućih instrumenata, a posebno načela demokracije, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava.

Europski parlament smatra da bi svaka obustava pomoći u okviru tih instrumenata izmijenila ukupni financijski program dogovoren u okviru redovnog zakonodavnog postupka. Kao suzakonodavac i jedna od grana proračunskog tijela, Europski parlament stoga ima pravo u potpunosti iskoristiti svoje ovlasti u tom pogledu, ako se takva odluka donese.
